

Tehyn
avain-
sanat
päättäjille

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiat ovat isoja ja monimutkaisia kokonaisuuksia. Myös niitä koskevia muutoksia voi olla vaikea hahmottaa.

Siksi Tehy listaa päättäjille **viisi soten avainsanaa** päätöksenteon tueksi. Monimutkaisilta tuntuvat sote-kuviot pelkistyvät niissä yksinkertaisiksi asioiksi: kysymys on lopulta **resursseista, laadusta, osaamisesta, johtamisesta** ja **tasa-arvosta**.

Toivomme, että nämä viisi sanaa olisivat päättäjillä kirkkaina mielessä niin sote-uudistuksen toteuttamisessa kuin tulevaa hallitusohjelmaa laadittaessa.

**Sote-päätöksentekoon tarvitaan
vain viisi suurta sanaa.**

Tässä ne ovat, ole hyvä!

**Res
urs
sit. ■**

Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutetun henkilöstön riittävästä määrästä ei voi tinkiä – eihän?

Terveydenhuollolta ja sote-uudistukselta odotetaan palveluiden parempaa saatavuutta ja samalla kustannussäästöjä. Yhtälö tuntuu vaikealta, mutta ei ole mahdoton. On kuitenkin turha kuvitella, että se toteutuu ilman riittävää määrää osaavia ihmisiä eri ammattialoilta. Sote-alalla ei saa kilpailla alimitoitetuilla henkilöresursseilla.

On ensiarvoisen tärkeää, että yhteiset varat käytetään niin, että ne tuottavat mahdollisimman paljon hyvinvointia ja terveyttä. Perustuslaki turvaa meille kaikille yhtäläiset ja riittävät sote-palvelut. Kustannussäästöjä ei saa toteuttaa maakuntia alibudjetoimalla tai paikallisten palveluiden tarjontaa kuihuttamalla – eikä myöskään henkilöstön kustannuksella.

Suomessa terveydenhuoltomenojen osuus BKT:sta on nyt OECD-maiden keskitasoa eikä meidän ole mitään syytä tippua tällä listalla yhtään alemmas. Ikärakenteen myötä väistämättä kasvavilla menoilla pitäisi silti saada vaikuttavampaa hoitoa ja enemmän terveyttä. Sosiaali- ja terveystalouteen panostaminen on arvovalinta myös tulevaisuudessa.

Laa
tu.

Palveluiden saatavuutta ei voi lisätä laadun kustannuksella.

Sote-palveluiden saatavuuden lisäksi vähintään yhtä tärkeää on niiden laatu. Sitä pitää kehittää, ei heikentää. Vastaanotolle pääsy ei riitä – asiakasta ei saa pallotella luukulta toiselle, vaan tärkeintä on hyvä ja vaikuttava hoito ja kuntoutus, jotka vievät maaliin.

Sote-päätöksenteon pitää perustua tutkittuun tietoon palveluiden vaikuttavuudesta ja ratkaisujen toimivuudesta. Siksi asiantuntijoita pitää kuunnella päätöksenteossa. Rakenteiden muuttamisen ja ison kuvan lisäksi on nähtävä lähelle eli sinne, missä palvelut tuotetaan. Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisilla on ensikäden kokemusta siitä, mikä toimii ja mikä ei. Heidät kannattaa osallistaa muutosten toteuttamiseen mahdollisimman laajasti.

Sote-palveluiden laatu ratkaisee – riippumatta siitä, kuka palvelut tuottaa. Laadukas hoito tuottaa kustannussäästöjä paljon tehokkaammin kuin huono.

Osa

ami

nen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koulutustasoa ja osaamista pitää nostaa – ei laskea.

Aika ajoin joku keksii ehdottaa sosiaali- ja terveysalan kustannusten karsimista alan työntekijöiden koulutus- ja osaamistasoa laskemalla. Vähemmän koulutetuilla työntekijöillä kun olisi pienemmät palkat. Hoitotyö kehittyy kuitenkin kokonaan toiseen suuntaan – onneksi, sillä samalla kehittyy myös hoidon vaikuttavuus.

Sosiaali- ja terveysalan osaajien ammattitaitoa voitaisiin hyödyntää vielä huomattavasti nykyistä paremmin. Hoitaja- ja fysioterapeuttivastaanotot ovat hyvä esimerkki uudelta tavasta tehostaa terveydenhuoltoa ja ratkoa resurssien pullonkauloja.

Digitalisaatio ja robotisaatio tulevat muuttamaan ammatteja ja vaativat uudenlaista osaamista. Kilpailu osaajista tulee kiristymään. Sosiaali- ja terveysalan koulutusta tulee entisestään kehittää ja laajentaa. Sekin on hyvä muistaa, että kasvavan osaamisen ja tehtävien vaativuuden tulisi näkyä palkassa.

**Joh
tammi
nen.**

Hoitotyön ymmärryksen pitää näkyä johtamisessa – muuten sote-uudistus ei onnistu.

Sosiaali- ja terveysalan johtaminen on sote-uudistuksen ydinkysymys. Eikä kyse ole pelkästään siitä, kuka johtaa ketä, vaan erityisesti siitä, miten onnistutaan tuottamaan laadukasta ja vaikuttavaa hoitoa. Tässäkin on syytä laskeutua sote-himmelin huipulta lähemmäs potilasta. Miten hoitotyötä käytännössä johdetaan ja kenellä on siihen parhaat lähtökohdat ja osaaminen?

Hoitotyön johtajia ja lähiesimiehiä on viime vuosina vähennetty. Tämä on ristiriitainen kehitys tilanteessa, jossa koko sote-järjestelmä on suuressa muutoksessa. Sote-uudistuksen toteuttavat käytännössä lähes 300 000 sote-alan ammattilaista ja heidän on voitava tuntea olonsa turvalliseksi ja arvostetuksi muutosten keskellä.

Johtamisen merkityksestä sote-alalla on olemassa paljon tutkittua tietoa. Kustannustehokkuus, henkilöstön hyvinvointi, alalla pysyminen ja potilasturvallisuus – hyvällä johtamisella, tai sen puutteella, on suora vaikutus näihin kaikkiin. Hoitotyön johtajia tarvitaan lisää ja heillä pitäisi olla hoitotyön ammattilaisen tausta.

Tassa

arvo.

Niin kauan kun naisvaltaisen sosiaali- ja terveysalan palkkatasoa ei nosteta, palkkatasa-arvo ei etene.

Varmaankin jokainen päättäjä kannattaa ainakin periaatteessa naisten aseman parantamista työelämässä. Vuosikausia on myös pyöritetty työelämän tasa-arvoa edistäviä ohjelmia. Monin paikoin naisten asema ja työelämän tasa-arvo on myös parantunut. Silti isoin asia on edelleen ratkaisematta – ja kysymys onkin siitä, tahdotaanko sitä todella ratkaista.

Niin kauan kuin naisvaltaisilla korkeasti koulutetuilla aloilla on pienemmät palkat kuin miesvaltaisilla vähemmän koulutetuilla aloilla, on väärin puhua tasa-arvosta suomalaisessa työelämässä. Huono palkkataso tulee olemaan alalta pois työntävä voima. Kysymys kuuluu: aiotaanko tälle asialle oikeasti tehdä jotain? Onko meillä varaa maksaa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille parempaa palkkaa? Milloin on hyvä ajankohta korjata tätä asiaa?

**Ovatko sanat
nyt hallussa?**

**Tee hyviä
sote-päätöksiä!**

www.tehy.fi
www.facebook.com/tehy.fi
www.twitter.com/tehy_ry
www.instagram.com/tehy_ry

